

ELS TRES GANDULS

1

Hi havia una vegada una família que vivia en una masia. El pare, bon pagès i treballador, cada dia es llevava de bon matí per anar a la vinya. La mare també matinava per fer la feina de la casa, i cridava els seus fills, tres xicotets més alts que son pare, perquè es llevessin. Però ells no en feien cas i es quedaven tot el matí al llit.

Quan a migdia arribava el pare a casa ja els trobava tots tres asseguts a taula.

-Com és que no heu vingut a treballar?

Els callaven.

-Si al menys m'ajudessin a donar menjar a les bèsties, jo no hauria d'anar tan atrafegada - sospirava la mare.

-Aquesta tarda anirem tots cinc a la vinya - va dir el pare - Nosaltres esporgatem els ceps i vosaltres cavareu les soques.

I hi van anar. Però mentre el pare i la mare treballaven els tres ganduls feien la migdiada sota una olivera.

Aquella nit el pare es va enfadar molt i els va dir que ja no els volia mantenir més.

-Per què no voleu treballar?

-Es que l'ofici de pagès no ens agrada, pare.

-I doncs, quin ofici us agradaria?

-No ho sabem.

-Doncs mira: marxeu. Aneu a veure món fins que trobeu un ofici que us vagi bé. Però si torneu, que sigui per ser pagesos de debò.

L'endemà els tres germans van deixar la casa del seus pares per anar a buscar feina.

El germà gran caminant, caminant va arribar fins a mar, i va veure un home assegut a les roques, amb una canya a la mà.

-Veus? Aquest ofici sí que m'agradaria.

I va anar a preguntar-li què havia de fer per ser pescador.

-Mira: allà hi ha un home amb una barca que busca gent.

El pescador va dir que sí que el volia i el va fer pujar a la barca, però no li va donar una canya, sinò un rem. I vinga remar, vinga remar mar endins. Quan van ser a alta mar i la barca es va aturar, va preguntar el gandul:

-Ara em donaràs la canya?

-Aquí no pesquem pas amb canya. Ara llançarem la xarxa.

Quan van acabar de llançar la xarxa el gandul va començar a sentir una cosa estranya a l'estómac, i després al cap, de tal manera que no es podia aguantar dret.

-Això és que t'estàs marejant. Alça't, que treballant et passarà. Ja podem tornar a pujar la xarxa.

Amb penes i treballs va poder pujar els peixos dins la barca. Una suor freda el feia tremolar.

-Ara hem de separar els peixos en caixes. Aquí els llucets, aquí els calamars, aquí les gambes...

Les caixes semblava que giraven al seu voltant, i la olor del peix li entrava pel nas, li arribava a l'estómac i li tornava a sortir a glopades, arrossegant tot el que trobava.

-Vinga, ja hem acabat! Ara tornem a remar, que hem d'arribar a port abans que es faci fosc. El pobre gandul no tenia forces per a remar, però el pescador s'enfadava.

-Això són romanços! Au, que no podem vendre el peix, si fem tard.

Quan van arribar a port el pescador li va manar que descarregués les caixes, però ell es va escapar com va poder, sense esperar la paga.

I quan li va haver passat el mareig va tornar cap a casa, convençut que la feina de pagès no és de bon tros tan feixuga com la de pescador.

El germà mitjà va anar a la muntanya, i va veure un ramat de bèns i un home que s'estava dret, arpenjat en un bastó.

- Veus? Aquest ofici sí que m'agradaria.

I li va preguntar què havia de fer per ser pastor.

- Vés al poble, que hi ha un home que busca pastor per al seu ramat. Veig que no portes gos, però si ets bo en l'ofici ja te'n sortiràs.

El pastor li va donar un ramat perquè el dugués a la muntanya i el tornés al vespre.

Caminant, caminant va arribar a un prat d'herba fresca.

Els bèns pasturaven en silenci: només se sentia el cant dels ocells i alguna esquella.

L'escalfor del sol li acariciava la cara, va seure sota un arbre i es va quedar ben adormit.

Els bèns mentrestant caminaven a poc a poc, i s'anaven escampant. I ell dormia...

Fins que un gran soroll el va despertar: era un tro. I després un llampec, i un altre tro. I en un tres i no res una pluja de mil dimonis li va caure a sobre.

Sense pensar-s'hi gens va correr avall, cap al poble.

- On és el ramat? – va preguntar el pastor.

- No ho sé. Jo dormia i m'han despertat els trons...

- Pobres de nosaltres! Pobre de mi, que m'he quedat sense ramat, i pobre de tu, si no trobem tots els bèns.

Quan va acabar de ploure els dos homes van tornar a la muntanya. Tota la nit va necessitar el gandul per recollir els bens i portar-los al pastor, que els anava comptant d'un a un.

- I ara ves-te'n. No serveixes per a pastor i no penso donar-te ni cinc.

El pobre gandul va tornar cap a casa, convençut que més li valia treballar de pagès que fer de pastor.

El germà petit va anar a ciutat, i va veure un home assegut a terra amb la mà estesa, i la gent que li deixava anar monedes a dins d'un plat.

-Veus? Aquest ofici sí que m'agradaria.

I va seure a les escales de l'església, amb la mà estesa.

-Una caritat, per l'amor de Déu.

-Quan el va veure el senyor rector li va dir:

-No et fa vergonya, tan jove i demanar caritat? Entra, ja et donaré jo unes monedes si m'ajudes.

-Treballar no, eh?

-Només hauràs de tocar campanes.

Al gandul li va semblar que allò no costava gaire i va acceptar. Però les campanes eren molt amunt, i s'havia de pujar tota una escala de cargol per arribar a dalt del campanar.

Quan les va veure tan grans i tan pesades ja volia tornar a baixar.

-Va! Què esperes? – cridava des de baix el senyor rector.

DONG! DONG!

-Més de pressa, més de pressa, que sembla que estiguis tocant a morts!

DONG! DONG! DONG!

El gandul ja suava.

-Més de pressa, més de pressa!

Quan va anar a reclamar la paga el senyor rector li va dir que el tracte era per tot un dia.

-Ara has de tocar per la missa de migdia. I ja cal que ho facis bé i toquis força estona, que aquesta és la missa dels senyors.

I torna a pujar, i torna a tocar, i torna a suar. Quan va acabar es va presentar davant del senyor rector.

-Ara ja estic, oi?

-No encara. Per la tarda has de tocar a rosari.

-Però ell va fugir corrents, sense esperar la propina ni la benedicció.

Va correr fins que li va semblar que ja era prou lluny de l'església. I es va quedar a una cantonada, amb la mà estesa.

-Una caritat, per l'amor de Déu.

Ben poca cosa li donaven. Fins que va passar un home embolicat amb una capa.

-Et donaré una moneda de plata si em fas un favor.

-Treballar no, eh?

-Només hauràs de guardar una capseta. Però no l'has d'obrir. Passarà un home que te la demanarà i tu la hi donaràs. D'acord?

El gandul no podia apartar la mirada de la capseta.

-Què hi deu haver aquí dins? Si la destapo i la torno a tancar, qui se n'adonarà?

I la va obrir. De dintre va sortir una oloreta estranya. Però la olor es va acabar i a dins no hi havia res més. Confós, va tornar a tancar la capseta.

Al cap d'una estona va arribar un home gran i gros amb un bastó a la mà.

-Vinc a buscar una capsa que guardes per a mi.

-Sí, senyor. Aquí la té.

-No l'hauràs oberta, oi?

-No senyor, no.

- I doncs, com és que està buida?

-No hi havia res, de debò. Només una oloreta.

-L'home es va enfadar molt, i cridant que l'havien enganyat, va descarregar el seu mal humor a garrotades sobre l'esquena del pobre gandul

El germà petit va arribar a casa seva gemegant i ple de bonys, convençut que la feina de pagès era si més no més tranquil.la que la que havia triat.

I vet aquí que els tres germans van treballar a la masia tota la vida, i van fer contents els seus pares. I així, treballant, treballant, és com van fer la casa gran.

